

Навчальний контент дисципліни:

"Охорона праці в галузі"

Мета вивчення дисципліни – формування у майбутніх фахівців знань, щодо стану і проблем охорони праці в галузі відповідно до напрямку їх підготовки.

Завдання дисципліни – навчити студентів оцінювати функціонування системи управління охороною праці, шляхів, методів та засобів забезпечення безпечних умов праці і в галузі згідно з чинними законодавчими нормативно-правовими актами.

Предметом навчальної дисципліни є вивчення системи управління охороною праці в державі та функціонуванням у системі управління галузі в цілому, проблеми фізіології, гігієни праці, виробничої санітарії, виробничого травматизму та пожежної безпеки у галузі.

Дисципліна “Охорона праці в галузі” складається з чотирьох модулів: система управління охороною праці в галузі; проблеми фізіології, гігієни праці та виробничої санітарії у галузі; проблеми профілактики виробничого травматизму у галузі; пожежна безпека у галузі.

Система управління охороною праці – це сукупність органів управління підприємством (підрозділом), які на підставі комплексу нормативної документації проводять цілеспрямовану, планомірну діяльність щодо здійснення завдань і функцій управління з метою забезпечення здорових, безпечних і високопродуктивних умов праці.

Гігієна праці – наука, що вивчає вплив трудової діяльності і виробничого середовища на здоров’я та працездатність людини і розробляє санітарно-гігієнічні заходи, спрямовані на створення здорових умов праці та підвищення її продуктивності.

Фізіологія праці – складова частина гігієни праці; вивчає зміни фізіологічних процесів людини, пов’язаних з трудовою діяльністю і умовами середовища, в яких ця діяльність протікає.

Виробнича санітарія – система організаційних і технічних засобів, які запобігають дії на працюючих шкідливих виробничих факторів.

Небезпечна зона – простір, де постійно діють або періодично виникають небезпечні й шкідливі фактори, які можуть діяти на людину.

Небезпечна ситуація (небезпечний момент) – умови, за яких складається можливість дії на людину шкідливих і небезпечних факторів.

Екстремальна небезпечна ситуація – ситуація, що виникає при порушеннях нормального ритму праці.

Екстремальна дія – раптове виникнення шкідливої дії техногенних факторів, які загрожують життю та здоров'ю працівників.

Пожежна безпека – комплекс організаційних і технічних заходів, що спрямовані на запобігання пожеж, їх локалізацію і гасіння.

Після вивчення дисципліни студент повинен:

знати:

- мету СУОПГ (системи управління охорони праці в галузі);
- структурну схему побудови СУОПГ;
- обов'язки роботодавця щодо створення і забезпечення функціонування СУОПГ;
- роль служби охорони праці підприємства в СУОПГ;
- органи державного нагляду за охороною праці в СУОПГ;
- класи робіт за показниками шкідливості та небезпечності факторів виробничого середовища, важкості та напруженості трудового процесу у галузі;
- фактори, які спричинити професійні захворювання у галузі;

вміти:

- оцінити динаміку ефективності функціонування СУОПГ;
- сформулювати вимоги до системи управління охороною праці щодо конкретного підприємства галузі чи його підрозділу;
- визначити клас умов праці за показниками шкідливості та небезпечності за окремими факторами виробничого середовища, важкості та напруженості трудового процесу;

- визначити заходи і засоби поліпшення стану виробничого середовища для умов галузі;
- визначити коефіцієнт частоти і тяжкості виробничого травматизму у галузі;
- визначити заходи щодо попередження виробничого травматизму у галузі;
- визначити категорію і клас вибухо-пожежної небезпеки щодо галузевих об'єктів;
- визначити фактори пожежної небезпеки галузевих об'єктів;
- визначити вимоги щодо стаціонарних засобів гасіння пожежі;
- визначити вимоги щодо обладнання приміщень галузевих об'єктів засобами автоматичної пожежної сигналізації;

мати уявлення про:

- засоби та заходи поліпшення стану виробничого середовища за факторами; мікроклімат, склад повітря в умовах галузі;
- травмонебезпечні робочі місця і професії у галузі;
- розподіл причин виробничого травматизму у галузі;
- основні напрямки попередження виробничого травматизму у галузі;
- фактори пожежної небезпеки галузевих об'єктів;
- причини пожеж на галузевих об'єктах;
- категорії та класи вибухонебезпечності галузевих об'єктів;
- заходи і засоби систем попередження пожеж та протипожежного захисту галузевих об'єктів.

Модуль 1. Система управління охороною праці в галузі, її складові та функціонування

Лекція 1 (2 години)

Складові управління системою охорони праці в галузі.

Лекція 2 (2 години)

Функціонування системи управління охороною праці в галузі.

Модуль 2. Проблеми фізіології, гігієни праці та виробничої санітарії у галузі

Лекція 3 (2 години)

Стан умов праці у галузі.

Лекція 4 (2 години)

Поліпшення стану виробничого середовища, зменшення важкості та напруженості трудового процесу.

Модуль 3. Проблеми профілактики виробничого травматизму у галузі

Лекція 5 (2 години)

Травмонебезпечні виробничі фактори та стан виробничого травматизму у галузі.

Лекція 6 (2 години)

Соціально-економічні наслідки виробничого травматизму у галузі.

Лекція 7 (1 година)

Травмонебезпечні виробничі фактори та стан виробничого травматизму у галузі.

Модуль 4. Пожежна безпека у галузі

Лекція 8 (2 години)

Фактори пожежної небезпеки галузевих об'єктів. Заходи та засоби систем попередження пожеж та протипожежного захисту у галузі.